914/13

Den 22. april 2013 blev i sag nr. 83.564:

xxxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i AP Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har fjernet børnepensionsdækningen ved alderspensionering.

Selskabet henviser til, at ændringen er sket ved beslutning på en generalforsamling, og at beslutningen er gyldigt vedtaget.

I sin klage til nævnet har klagerens advokat bl.a. bemærket:

> "Klageren har igennem en længere årrække haft en pensionsforsikringsordning i Finanssektorens Pensionskasse (FSP), hvortil der løbende er foretaget indbetaling via arbejdsgiveren i forbindelse med løn afregning.
>
> Klageren har årligt modtaget en pensionsoversigt fra FSP, og har fulgt lidt med i om pensionsordningens dækninger nu også var som ønsket. I alle årene konstaterede klageren, at der var dækning af bl.a. børnepension ved alderspensionering. Pensionsoversigt pr. 1. januar 2008 og 1. januar 2009 vedlægges som bilag ...
>
> Denne børnepensionsdækning harmonerede med klagerens ønsker, idet klageren på et tidligt tidspunkt havde fravalgt efterlønsordningen, og derfor ønskede en vis tryghed, hvis klageren blev afskediget før det 65. år, hvor klagerens to yngste og hjemmeboende børn så ville være henholdsvis 20 og 23 år.
>
> Klageren blev afskediget som 61-årig (hvor børnenes alder da var henholdsvis 16 og 19 år), og klageren rettede umiddelbart derefter henvendelse til FSP med forespørgsel om størrelsen af det fra børnepensionen udbetalte beløb, hvortil FSP svarede, at børnepensionen ved alderspensionering var blevet slettet som følge af en generalforsamlingsbeslutning om at rationalisere, og lægge en del ordninger sammen, og som biprodukt heraf, helt at slette børnepensionsordning ved alderspensionering.

Beslutningen var blevet vedtaget på en generalforsamling den 29. april 2009, og børnepensionsordningen var herefter slettet, da klageren modtog pensionsoversigt pr. 1. november 2010 (bilag ...)

Klagerens pensionsforsikringsordning i FSP var hidtil reguleret i en Vedtægt - Pensionsregulativ, Bonusregulativ og Bonuskapital - afdeling B1 (vedtaget på generalforsamling den 24. april 2008), jf. Bilag ...

Bestyrelsens forslag til ændring af vedtægt og pensionsregulativ vedlægges som bilag ...

Bestyrelsen havde forud for generalforsamlingen indhentet et juridisk responsum fra Professor, lic. Jur. ... af 22. januar 2009 (modtage i FSP den 30. januar 2009), der vedlægges som bilag ... Klageren har på forespørgsel modtaget en kopi af dette responsum fra FSP ved e-mail af 6. marts 2012.

På trods af klagerens anmodning har det ikke været muligt at modtage en kopi af det fuldstændige referat af generalforsamlingen, men alene et refereret uddrag heraf, jf. e-mail af 25. januar 2012 fra FSP til klageren (bilag ...). Indklagede **opfordres 1** til at fremlægge kopi af det fuldstændige generalforsamlingsreferat.

Klageren har ikke, udover indkaldelsen til den årlige generalforsamling, modtaget nogen særskilt orientering fra FSP om ændring af vilkårene for klagerens pensionsordning med sletning af dækningen vedr. børnepensionen ved alderspensionering fra klagerens pensionsordning og derfor heller ikke fundet anledning til på anden måde at sikre sig/sine børn.

Indklagede **opfordres 2** til at fremlægge kopi af de skrivelser, som er fremsendt til klageren med orientering om ændring af vilkårene for klagerens pensionsordning herunder sletning af dækning vedr. børnepensionen ved alderspensionering.

Klageren fremsendte ved e-mail af 10. oktober 2011 (bilag ...) en klage til FSP over forløbet, og klageren udbad sig en kompensation for den slettede del af pensionsordningen, som i klagerens tilfælde beløb sig til i alt ca. kr. 199.500, svarende til de udbetalinger, som den slettede børnepension ville have afstedkommet med en årlig skattefri børnepensionsydelse på ca. kr. 28.500,00 i henholdsvis 2 og 5 år,

Klagen blev afvist ved skrivelse af 13. oktober 2011 (bilag ...),

Det kan oplyses, at klageren for ca. 10 år siden blev forelagt muligheden for at ændre pensionsordningen til markedsrente i stedet for garantirente med den konsekvens, at børnepensionen så skulle udløbe ved barnets 18. år, hvilket klageren ikke ønskede, idet klageren netop lagde vægt på børnepensionsydelsen således som den var i garantirenteordningen.

Klageren har efter modtagelse af afvisningen indhentet forskellige oplysninger, og dokumenter til brug for nærværende klage, herunder dokumentation i form af vedtægter fra andre tilsvarende pensionskasser.

Pensionsregulativ for Danske civil- og akademiingeniørers Pensionskasse (bilag ...), hvoraf det i punkt 29 (side 9) fremgår, at der for så vidt angår børnepension ved alderspensionering er etableret en overgangsordning/udfasningsordning for denne pensionsydelse.

3. 83.564

Uddrag af Vedtægt/pensionsregulativ for Pensionskassen for Magistre & Psykologer (bilag ...), hvoraf det i §12, stk. 3 fremgår, at der er etableret en overgangsordning for medlemmer optaget før 1/1-2008, hvorefter disse medlemmer bevarer retten til børnepension ved medlemmets alderspensionering

Uddrag af Vedtægt/pensionsregulativ for Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger - 'Bilag ... - Særregler for visse ældre ordninger' (bilag ...), hvoraf det i §11 sammenholdt med punkt 1 fremgår, at der er etableret en overgangsordning for medlemmer optaget før 1/5-2004, hvorefter disse medlemmer bevarer retten til børnepension ved medlemmets alderspensionering

Pensions- og bonusregulativ for Pensionskassen for Apotekere og Farmaceuter (bilag ...), hvoraf det i §10 fremgår, at der fortsat er ret til børnepension ved alderspensionering.

Pensionsregulativ 1 for Pædagogernes Pensionskasse (bilag ...), hvoraf det af §7A pkt. 5, og §10C fremgår at der fortsat er ret til børnepension ved alderspensionering, idet bemærkes at regulativet bl.a. kun gælder for medlemmer optaget mellem 1/1-1996 og 31/12-2002 samt at der ikke efter 1/1-2007 kan indbetales yderligere bidrag til ordningen.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Klageren påstår FSP tilpligtet at anerkende, at sletning af klagerens børnepension ved alderspensionering i forbindelse med vedtagelse af forslag herom på generalforsamlingen den 29. april 2009 har været uberettiget og/eller ugyldig, samt at FSP skal tilpligtes at genetablere den slettede børnepension ved alderspensionering eller alternativt at betale en godtgørelse/kompensation til klageren svarende til den mistede pensionsydelse på kr. 199.500,00.

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at:

- Den af FSP foretagne orientering forud for generalforsamlingen om vilkårsændring, og ikke mindst konsekvenserne heraf for klageren har været utilstrækkelig og ufyldestgørende, hvis det overhovedet er sket.
- Klageren har foretaget indbetaling til pensionsordningen igennem en længere årrække, og klageren har netop fravalgt muligheden for at overgå til en markedsrenteordning for ca. 10 år siden, idet dette ville have medført en reduktion af børnepensionsydelsen.
- Klageren har derfor særligt indrettet sig i tillid til tilstedeværelsen af børnepensionsydelsen ved alderspensionering og pensionsydelsen dermed må anses som en 'velerhvervet rettighed'
- Den af FSP foretagne ændring af vilkårene for klagerens pensionsordning med sletning af ret til børnepension ved alderspensionering er væsentlig og indgribende overfor klageren
- Vilkårsændringer, der væsentligt foringer medlemmernes/klagerens pensionsordning alene kan foretages/gennemføres med virkning for fremtiden. Dette underbygges af den måde, som ordningen har været håndteret i andre tilsvarende tværgående pensionskasser, jf. bilag ...-...
- At FSP skulle have indhentet klagerens accept på vilkårsændringen, hvilket FSP har forsømt
- FSP end ikke havde kendskab til ændringens reelle omfang og dermed konsekvens, jf. indholdet af bilag ..., hvori FSP udtrykkelig anfører, at man ikke på forhånd havde kendskab til antallet af børn omfattet af ordningen. Grundlaget for generalforsamlingens beslutning om tiltrædelse af en ændring af vedtægterne var derfor mangelfuld.

4. 83.564

Ved brev af 6/12 2012 til nævnet har selskabet hertil bl.a. anført:

"Klager har indgivet klage over FSP Pension. Da FSP Pension d. 26. september 2012 er fusioneret med AP Pension, vedrører klagen dermed det fortsættende selskab, AP Pension.

[Klageren] klager over, at AP Pension (tidligere FSP) på baggrund af generalforsamlingsvedtagelse af 29. april 2009 har ændret klagers ordning, således at der ikke længere er tilknyttet børnepension på ordningen.

Klager påstår således,

1. at ændringen af ordningen har været uberettiget/ugyldig, og
2. at AP (tidligere FSP) skal tilpligtes at genetablere den slettede børnepension ved alderspension, eller
3. alternativt at betale godtgørelse/kompensation til klager svarende til 199.500,00 kr.

AP Pensions holdning

...

1. Principalt skal AP Pension påstå klagen afvist fra Ankenævnet for Forsikring i henhold til Ankenævnets vedtægt § 4, idet sagen har en juridisk karakter, som betyder at en tvist bør behandles ved domstolene. Der henvises i denne forbindelse til Ankenævnets afgørelse i følgende sager AKF 78.357 og AKF 78.417, som begge er blevet afvist efter vedtægtens § 4, og som begge grundlæggende set vedrører samme problematik som i den aktuelle sag, nemlig om generalforsamlingsbeslutningen i 2009 var gyldig.

   Såfremt Ankenævnet for forsikring vælger at behandle sagen, fastholder AP Pension, at
   - klager var behørigt orienteret om ændringen forud for generalforsamlingen,
   - ændringerne i pensionsordningen er gyldigt vedtaget på generalforsamlingen i overensstemmelse med aftalegrundlaget og gældende vedtagelseskrav,
   - generalforsamlingen gyldigt kan træffe nævnte afgørelse, og at der ikke skal indhentes accept hos hvert enkelt medlem,
   - ændringen er rimelig og saglig samlet set,
   - der ikke er tale om en velerhvervet rettighed, og at
   - ændringen kan foretages for alle medlemmer, hvor udbetaling ikke er påbegyndt, sådan som det er tilfældet.

2. AP Pension fastholder videre, at der ikke er grundlag for at genetablere den tidligere børnepension ved alderspension. I den forbindelse bemærkes, at AP Pension ikke længere tilbyder børnepension ved alderspensionering.

3. AP Pension bestrider, at klager har lidt et tab på 199.500 kr., og dermed at klager skal godtgøres som påstået.

Begrundelse

Sagen handler om, hvorvidt generalforsamlingen i FSP Pension gyldigt og med virkning for alle medlemmer kunne vedtage ændringer af ydelsessammensætningen i 2009, som bl.a. medførte bortfald af retten til børnepension i forbindelse med alderspensionering.

Klager er på baggrund af sin ansættelse optaget i en forsikringsordning i AP Pension (indtil 26. september 2012 FSP Pension) i afdeling B.1.

5. 83.564

Før 1. januar 2010 havde klager tilknyttet en børnepension ved pensionering på sin ordning. Ved generalforsamlingsbeslutning af 29. april 2009 bortfaldt denne, i det de reserver, der var hensat til dækningen blev overført til de berørte kunders livsvarige alderspension, hvortil der altså er sket en 'reservetilførsel' som kompensation.

Ændringsadgang
På baggrund af generalforsamlingsbeslutning af 29. april 2009 blev FSP Pensions afdelinger A og B.1-B.5. lagt sammen pr. 1. januar 2010 til det der i dag hedder FSP Traditionel. Det for ordningen gældende pensionsregulativ er vedlagt (bilag ...). Vedtægt og pensionsregulativ, der var gældende for ordningen på tidspunktet for generalforsamlingsbeslutningen d. 29. april 2009 foreligger i sagen som klagers Bilag ...

Der fremgår følgende af de for ordningen gældende regler pr. 29. april 2009 (Bilag ...), som vedrører:

Vedtægt:
'[...]

Ændringer af Vedtægt og Pensionsregulativer
***§ 18.** Ændring af Vedtægten og af de i § 2 omhandlede Pensionsregulativer besluttes af generalforsamlingen. Beslutningen er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af mindst to tredjedele af de afgivne stemmer, se dog § 21.'*

Pensionsregulativ:
'[...]
Ikrafttrædelse og ændringer

***§ 19.** [...]*
Stk. 2. Pensionsregulativet kan ændres med godkendelse af generalforsamlingen, jf. Vedtægtens § 18.'

Ændringens indhold
Forslaget om ændring af ydelsessammensætningen, som var fremsat af FSP Pensions bestyrelse, indebar at en række afdelinger i pensionskassen blev lagt sammen under FSP Traditionel og at ydelsesmønstret blev forenklet.

Forslaget kom til skriftlig afstemning og blev på generalforsamlingen den 29. april 2009 vedtaget med 585 stemmer for og 54 stemmer imod, idet vedtagelseskravet i Vedtægten og Pensionsregulativet således var opfyldt.

Bestyrelsens forslag havde dels fokus på at skabe mere ensartede regler og mere hensigtsmæssige dækninger, dels på nedbringelse af administrationsomkostningerne til gavn for alle FSP Pensions medlemmer. Af historiske årsager havde FSP Pension tidligere syv forskellige pensionsregulativer, hvilket var bekosteligt at vedligeholde. Det var tillige en forudsætning for at pensionskassen og dermed medlemmerne ville få det fulde udbytte af stordriftsfordelene ved outsourcing af medlemsadministrationen til Forca, at FSP Pensions mange regelsæt blev samordnet.

Forenklingen indebar bl.a., at kollektiv børnepensionen ved alderspensionering bortfaldt. Dette skete, fordi det ud fra en helhedsbetragtning blev anset for rimeligt og overensstemmende med de fleste medlemmers ønsker og interesser. Der er statistisk kun få medlemmer, der har børn under 21 år ved påbegyndelse af alderspension.

Også andre ydelser blev ændret, idet ægtefællepensionen blev ændret, således at ægtefæller, der er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, modtager en livsvarig ægtefællepension, og ægtefæller, der ikke er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, vil modtage en 10-årig udbetaling. Alderssum blev udskilt i en selvstændig, garanteret dækning, som blev udskilt fra reserven for alderspensionen - i modsætning til tidligere, hvor udbetalingen af alderssummen medførte en forholdsmæssig reduktion på samtlige dækninger. Alderspensionen blev den residuale dækning. Det betyder, at reserven til alderspensionen udgør den samlede opsparing fratrukket de beløb, der skal anvendes til de øvrige dækninger. Den resterende reserve er anvendt til livsvarig alderspension.

Der var således tale om omfattende ændringer i ydelsesmønstret, som ramte medlemmerne af FSP Pension bredt om end forskelligt med det ene formål at forenkle ydelsesmønstret og derved spare omkostninger, hvilket ville komme samtlige medlemmer til gode.

Samlet set blev det enkelte medlems depot ikke forringet, men der blev flyttet midler rundt mellem de enkelte delelementer i pensionsordningen. Beregningsprincipperne blev ved samme lejlighed ensartet og herefter ens for alle medlemmer. Denne ændring medførte en forskel i dækningernes størrelse og indbyrdes forhold for nogle medlemmer.

Forslaget om ændring af regulativerne blev vedtaget på FSP Pensions generalforsamlingen den 29. april 2009 af FSP Pensions medlemmer i overensstemmelse med ordningens Vedtægt og Pensionsregulativ.

Hjemmelen til at generalforsamlingen kan vedtage ændringer er klar i Vedtægtens § 18, og beslutningerne på lovligt indkaldt generalforsamling må derfor anses for bindende for alle medlemmer, i hvert fald i tilfælde, hvor ændringerne samlet set må anses for både rimelige og saglige i forhold til medlemmerne., jf. således Mads Bryde Andersen og Jens Kristiansen i Arbejdsmarkedspension, DJØF2009, side 277.

Begrundelsen for ændringerne var at tilgodese alle medlemmer ved at forenkle administrationen og derved spare omkostninger, hvilket må anses for at være både rimeligt og sagligt. Samtidig kan medlemmerne af FSP Pension ikke have haft berettigede forventninger om at bevare deres ydelsessammensætning uændret, så længe udbetalinger ikke var påbegyndt, da der er klar hjemmel i Vedtægten til at ændre regulativet.

For så vidt angår klagers krav på kompensation, skal vi opfordre klager og dennes advokat til at dokumentere kravet. Som nævnt ovenfor er klagers samlede depot ikke ændret som følge af generalforsamlingsbeslutningen i 2009.

Den tidligere børnepension var kollektivt beregnet, hvilket betyder at alle kunder har bidraget med præmie, uanset om de havde pensionsberettigede børn eller ikke. Dette medfører, at præmien bliver meget lavere for de få medlemmer, som faktisk har pensionsberettigede børn. De beløb, som selskabet kollektivt havde sat til side til udbetaling af børnepension, blev anvendt til medlemmernes alderspension. Ved beregningen anvendte for alle medlemmer sandsynligheden for, at medlemmet henset til dettes alder, ville have børn under 21 år ved alderspensionering. Da sandsynligheden er ringe, er beløbet, som klager har fået tilført, tilsvarende lille og modsvarer ikke nødvendigvis hvad klagers børn i den konkrete sag ville have fået udbetalt, hvis dækningen fortsat havde eksisteret. Denne sandsynlighedsfordeling kan gennemføres når produktet er kollektivt, hvorimod dette ikke ville have været muligt dersom produktet havde været individuelt tegnet ud fra oplysninger om klagers børn og deres alder.

Information til medlemmerne om ændringerne
Forud for generalforsamlingen og i forbindelse med forenklingerne og et tilhørende tilbud om Pensionsvalg 2009 blev der nedsat både fokusgrupper, og anvendt eksterne bureauer og advokater ligesom der blev afholdt en række informationsmøder for at sikre den bedst mulige information til medlemmerne om forenklingen.

Der blev tillige udsendt en læsevenlig udgave af bestyrelsens forslag til ændring af Vedtægt og Pensionsregulativer (Bilag ..., svarer til klagers Bilag ...) til alle FSP pensions medlemmer. Herudover var det fulde ændringsforslag vedr. afdeling B.1 (Bilag ...) samt forslag til ændring af Vedtægt (Bilag ...) tilgængeligt på selskabets hjemmeside, hvor det fortsat kan findes på følgende adresse:
http://old.fsp.dk/Nyheder listning-313.aspx?M=News&PID=1267&NewsID=76.

Det fremgår af Bilag ..., der er sendt direkte til klager, at forslaget, der blev sat til afstemning på generalforsamlingen, ville medføre '*Bortfald af fremtidig børnepension ved alderspensionering og dobbelt børnepension ved forældreløshed (Waisenrente) (Regulativet § 11).' Der* er i øvrigt en henvisning til det fulde forslag på selskabets hjemmeside.

Tilsvarende fremgår af det fulde forslag (Bilag ...), som var til rådighed på selskabets hjemmeside hvilke konsekvenser forslagets vedtagelse ville have for kunder med ordning i B.1. Det fremgår således særligt i relation til børnepension på s. *7: 'Forslaget indebærer, at børnepension ved alderspensionering bortfalder og at der kun udbetales børnepension ved dødsfald og invaliditet. [...] Der vil ske kompensation for ændringerne i dækningen.'*

I relation til kompensation fremgår bl.a. følgende af Bilag ..., s. 3:
'For at sikre færrest ændringer for det enkelte medlem foreslås det, at størrelsen af risikodækningerne beregnes med udgangspunkt i det enkelte medlems dækning inden overgang til afdeling FSP Traditionel. Dette betyder, at der som udgangspunkt ikke vil ske ændringer i medlemmernes dækning i kroner og øre. Der sker ingen nedsættelse af medlemmernes opsparede depotværdier.'

Klagers advokat har vedlagt forsikringsbetingelser fra en række andre pensionsselskaber (Bilag ...-...). Disse er uden relevans for den aktuelle sag, idet den konkrete sag, må vurderes ud fra det for ordningen konkret gældende aftalegrundlag. Det er tilsvarende uden betydning for denne sag, hvorledes andre selskaber har valgt at indrette overgangsordninger i relation til afskaffelse af børnepension ved alderspensionering."

Nævnet udtaler:

Sagen rejser efter nævnets opfattelse bl.a. en principiel problemstilling om grænserne for en pensionskasses mulighed for at vedtage bortfald af bestående dækninger, der kun har relevans for et mindretal af de forsikrede.

8. 83.564

Med henvisning til problemstillingens komplicerede juridiske karakter finder nævnet, at sagen bør afgøres ved domstolene. Nævnet afstår derfor i medfør af vedtægternes § 4 fra at behandle sagen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Poul Sørensen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson